

Pokyny pro hodnocení Podprogramu životní prostředí pro projektové návrhy LIFE 2018

Cílem tohoto dokumentu je vysvětlit kritéria a postupy, které budou použity pro hodnocení projektových návrhů LIFE podaných do výzvy 2018 v rámci Podprogramu životní prostředí.

V průběhu hodnocení se zároveň odkazuje na následující úřední dokumenty, pokud je to relevantní: Nařízení (ES) č. 1293/2013 Evropského parlamentu a Rady ze dne 11. prosince 2013 o zřízení programu pro životní prostředí a oblast klimatu (LIFE), Úř. věst. L 347 ze dne 20/12/2013; Prováděcí rozhodnutí Komise 2018/210/EU ze dne 12. února o přijetí víceletého pracovního programu LIFE na období 2018–2020, Úř. věst. L 39 ze dne 13/02/2018; Pokyny pro žadatele 2018 LIFE Životní prostředí a účinné využívání zdrojů; Pokyny pro žadatele 2018 LIFE Příroda a Biologická rozmanitost; Pokyny pro žadatele 2018 Správa a informace v oblasti životního prostředí; vzorová grantová dohoda programu LIFE.

Obsah

OBECNÉ POZNÁMKY	3
I. FÁZE 1: KONCEPT	4
1) FÁZE OTEVÍRÁNÍ NÁVRHŮ*	4
2) KRITÉRIA ZPŮSOBILOSTI KONCEPTU	5
3) BODOVACÍ KRITÉRIA KONCEPTU	6
II. FÁZE 2: ÚPLNÝ NÁVRH	8
1) FÁZE OTEVÍRÁNÍ NÁVRHŮ*	8
2) FÁZE BODOVÁNÍ ÚPLNÉHO NÁVRHU	9
3) KRITÉRIA ZPŮSOBILOSTI ÚPLNÉHO NÁVRHU	14
4) FÁZE PŘIJETÍ A VYLOUČENÍ ÚPLNÉHO NÁVRHU	15
5) FÁZE FINANČNÍHO VÝBĚRU ÚPLNÉHO NÁVRHU	16
III. SESTAVENÍ KONEČNÉHO SEZNAMU PROJEKTŮ DOPORUČENÝCH K FINANCOVÁNÍ A POSTUPUJÍCÍCH DO REVIZNÍ FÁZE A TAKÉ NÁHRADNÍHO SEZNAMU	19
IV. ROZHODNUTÍ O HODNOCENÍ A INFORMOVÁNÍ VÝBORU PROGRAMU LIFE ..	20
V. VYUŽITÍ NÁVRHŮ V NÁHRADNÍM SEZNAMU	21
VI. PODEPSÁNÍ GRANTOVÝCH DOHOD	21
<i>PODROBNÉ HODNOTICÍ FORMULÁŘE PRO ÚPLNÉ NÁVRHY DO PODPROGRAMU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ</i>	<i>22</i>
KRITÉRIA ZPŮSOBILOSTI ÚPLNÉHO NÁVRHU	25

OBECNÉ POZNÁMKY

Tyto pokyny pro hodnocení se týkají **POUZE** výběru **pilotních a demonstračních projektů, projektů využívajících osvědčené postupy, informačních projektů, projektů zaměřených na zvyšování povědomí a diseminačních projektů** ve smyslu čl. 2 písm. a), b), c) a h) nařízení o programu LIFE.

Informace k hodnocení integrovaných projektů LIFE, projektů technické asistence, projektů pro vytváření kapacit, přípravných projektů, provozních grantů a finančních nástrojů programu LIFE najdete v příslušných dokumentech na internetových stránkách programu LIFE.

Hodnocení, výběr a schvalování projektů provádí Evropská komise a Výkonná agentura pro malé a střední podniky (EASME), dále jen „zadavatel“, s podporou konsorcia nezávislých odborných hodnotitelů, dále jen „dodavatel“. Zodpovědným za celý hodnotící postup včetně přidělení konečného bodového ohodnocení, sestavení seznamu projektových návrhů, které budou spolufinancovány, a zamítnutí projektových návrhů však zůstává zadavatel.

Tento dokument se týká pouze výzev k podávání návrhů pro rok 2018 v rámci LIFE Podprogramu životní prostředí.

Proces podání návrhu a hodnocení bude organizován do dvou fází:

- Fáze 1: Koncept (cca 10 stran)
- Fáze 2: Úplný návrh

K podání úplného návrhu pak budou vyzváni pouze žadatelé s nejlépe hodnocenými koncepty.

Do databáze LIFE ESAP (databáze postupu hodnocení a výběru) budou zaregistrovány pouze koncepty, které zadavatel obdrží prostřednictvím online nástroje eProposal do konečného termínu **12. 6. 2018, 16:00 hod.** bruselského místního času pro Životní prostředí a účinné využívání zdrojů a **14. 6. 2018, 16:00 hod.** pro Přírodu a biologickou rozmanitost a také pro Správu a informace v životním prostředí a které následně projdou fází otevírání návrhů (viz bod 2).

Úplné návrhy musí zadavatel obdržet prostřednictvím online nástroje eProposal do konce ledna 2019 (přesné datum bude sděleno společně s výsledky hodnocení konceptů). Do databáze LIFE ESAP (databáze postupu hodnocení a výběru) budou zaregistrováni pouze žadatelé, kteří poté úspěšně projdou fází otevírání návrhů (viz bod 2).

Jakékoliv informace nebo dokumenty podané jinak či po konečném termínu nebudou brány v potaz, pokud o ně zadavatel výslovně nepožádá.

Základní principy výběru a hodnocení návrhů

Projekty podle čl. 2 písm. a), b), c) a h) nařízení o programu LIFE

Výběr **pilotních a demonstračních projektů, projektů využívajících osvědčených postupů, informačních projektů, projektů zaměřených na zvyšování povědomí a diseminačních projektů** ve smyslu čl. 2 písm. a), b) c) a h) nařízení o programu LIFE sleduje stejnou odbornou metodiku pro výběr projektů a podléhá obdobným kritériím způsobilosti a schvalování, jako je uvedeno v tomto dokumentu.

Všichni hodnotitelé jak zadavatele, tak dodavatele musí své posouzení projektových návrhů založit na ustanoveních v těchto pokynech pro hodnocení a na otázkách stanovených pro každé kritérium.

V rámci limitů povolených pravidly nařízení o programu LIFE, která se týkají přidělování prostředků na jednotlivá témata, bude ve všech fázích procesu hodnocení důsledně uplatňována zásada rovného zacházení se všemi projektovými návrhy. Hodnocení a přidělování bodů u každého návrhu musí být co nejvíce objektivní a spravedlivé. Všechna rozhodnutí a veškeré přidělené body musí být řádně odůvodněny příslušnými komentáři.

Bodovaná kritéria kvality, která hodnotí dodavatel, budou vždy nezávisle posouzena nejméně dvěma odbornými hodnotiteli. Odpovědný odborný hodnotitel vypracuje v ESAP hodnotitelskou zprávu pro každý přidělený koncept / úplný návrh. Všechny komentáře v ESAP budou v angličtině. Hodnotitelé vytvoří ke každému hodnocenému kritériu věcné komentáře „pro“ a „proti“, kterými odůvodní navržené bodové hodnocení. Všechny komentáře hodnotitelů budou výstižné, úplné a srozumitelné a budou se přímo vztahovat jak ke konceptu / úplnému návrhu, tak ke konkrétnímu kritériu. Posouzení hodnotitelů nebudou nejasná a dvojznačná.

Žadatelé by si měli uvědomit, že hodnotitelé ověří informace vztahující se ke každé fázi, kroku nebo kritériu tak, že zaměří své analýzy na specifické formuláře žádosti, kde by tyto informace měly být k dispozici. Proto je velmi důležité, aby byly relevantní informace napsány do správného formuláře.

I. FÁZE 1: KONCEPT

1) FÁZE OTEVÍRÁNÍ NÁVRHŮ*

U návrhů bude zkontrolováno splnění následujících kritérií:

1. Návrhy byly podány před vypršením konečného termínu **12. 6. 2018 v 16:00 hod.** bruselského místního času pro oblast Životní prostředí a účinné využívání zdrojů a **14. 6. 2018 v 16:00 hod.** bruselského místního času pro oblast Příroda a biologická rozmanitost a oblast Správa a informace v životním prostředí.
2. Koncept byl připraven a podán na řádných formulářích žádosti pro program LIFE 2018 v nástroji eProposal. V závislosti na cílech projektu je třeba v nástroji eProposal použít formuláře žádosti určené pro oblast „Příroda a biologická rozmanitost“, „Životní prostředí a účinné využívání zdrojů“ nebo „Správa a informace v oblasti životního prostředí“.

**Fáze otevírání návrhů proběhne prostřednictvím nástroje eProposal, nikoliv v ESAP.*

Všechny koncepty, které prošly fází otevírání návrhů, jsou podrobeny důkladnému posouzení za použití zvláštních kritérií způsobilosti, bodovacích kritérií a systému bodování.

2) KRITÉRIA ZPŮSOBILOSTI KONCEPTU

Aby byla splněna kritéria způsobilosti, musí koncept demonstrovat, že projekt:

- přispívá k jednomu či více obecným cílům stanoveným v článku 3 nařízení o programu LIFE a použitelným specifickým cílům uvedeným v člancích 10, 11 a 12 nařízení o programu LIFE,
- spadá do prioritní oblasti LIFE Podprogramu životní prostředí (jak stanovuje čl. 9 nařízení o programu LIFE), v rámci níž byl návrh projektu předložen,
- je realizován na území Evropské unie a/nebo územích, pro něž platí smlouvy a relevantní *acquis communautaire*, nebo naplňuje výjimky stanovené ve čl. 5 a 6 nařízení o programu LIFE a specifikované v pokynech pro žadatele 2018, a
- odpovídá jednomu z těchto typů projektů, jak jsou vymezeny v čl. 2 písm. a), b), c) a h) nařízení o programu LIFE:
 - „Pilotní projekty“ jsou projekty, které používají techniku nebo metodu, jež dosud ani na jiném místě nebyla uplatněna či vyzkoušena, které v porovnání se současnými osvědčenými postupy nabízejí potenciální přínos v oblasti životního prostředí nebo klimatu a které lze následně použít ve větším měřítku v obdobných situacích.
 - „Demonstrační projekty“ jsou projekty, které zavádějí do praxe, testují, vyhodnocují a šíří opatření, metodiky nebo přístupy, které jsou v konkrétních – například geografických, ekologických či socioekonomických – souvislostech daného projektu nové nebo neznámé a které by bylo možné použít za podobných okolností jinde.
 - „Projekty využívající osvědčené postupy“ jsou projekty, které používají vhodné, nákladově efektivní a nejmodernější techniky, metody a přístupy zohledňující konkrétní souvislosti daného projektu.
 - „Informační projekty, projekty zvyšující povědomí a projekty zaměřené na šíření osvědčených postupů“ jsou projekty, jejichž cílem je podpora komunikace, šíření informací a zvyšování informovanosti v oblastech Podprogramu životní prostředí.
- **nezaměřuje** se na výzkum nebo není věnován výstavbě velké infrastruktury.

Koncepty musejí také demonstrovat soulad s kritérii způsobilosti specifickými pro každou prioritní oblast:

- Pilotní a demonstrační projekty v rámci **prioritní oblasti Životní prostředí a účinné využívání zdrojů** musejí obsahovat aktivity vedoucí k podstatným a

měřitelným přímým efektům na cílové problémy oblasti životního prostředí a/nebo klimatu.

- Pilotní a demonstrační projekty a projekty využívající osvědčené postupy v rámci **prioritní oblasti Příroda a biologická rozmanitost** musejí vyhradit alespoň 25 % způsobilého rozpočtu na konkrétní ochranné aktivity (omezené výjimky budou možné vzhledem k specifickým potřebám politik a budou výslovně stanovené v pokynech pro žadatele). Konkrétní ochranné aktivity jsou takové aktivity, které mají podstatný a měřitelný přímý efekt na cílové problémy v oblasti životního prostředí a klimatu, v tomto případě vedoucí ke zlepšení nebo zpomalení/zastavení/obrácení sestupné tendence stavu z hlediska ochrany nebo ekologických podmínek druhu, stanovišť, ekosystémů nebo ekosystémových služeb, jimiž se projektový návrh zabývá.
- Pilotní a demonstrační projekty a projekty využívající osvědčené postupy v rámci **prioritní oblasti Správa a informace v oblasti životního prostředí** musejí obsahovat aktivity vedoucí k podstatným a měřitelným přímým nebo nepřímým efektům na cílové problémy oblasti životního prostředí, jichž je dosaženo prostřednictvím podstatných a měřitelných přímých dopadů na správu a informace v oblasti životního prostředí a/nebo cílové problémy v oblasti povědomí a diseminace.

3) BODOVACÍ KRITÉRIA KONCEPTU

Aby byly vzaty v potaz pro hodnocení, musejí všechny koncepty získat alespoň minimální počet bodů za následující bodovaná kritéria:

Bodovací kritéria konceptu	Minimální požadované bodové hodnocení *	Maximální bodové hodnocení
1. Celková kvalita návrhu	5	20
2. Celková přidaná hodnota pro EU	10	30
Celkové (požadované) bodové hodnocení	15	50

Celková kvalita návrhu

Toto kritérium se zaměřuje na jasnost intervenční logiky návrhu (včetně popisu výchozího stavu), jeho proveditelnost a orientačního přínosu za vynaložené prostředky.

Výchozí stav musí být popsán, zvláště pak musejí být jasně identifikovány problémy a hrozby v oblasti životního prostředí. Návrh by měl obsahovat jasnou, logickou souvislost mezi problémy/hrozbami, na které projekt cílí, a cíli projektu, navrženými aktivitami a jejich očekávanými výsledky. Hlavní aktivity a očekávané výsledky by měly být dostatečně popsány a

kvantifikovány. Koncept musí navíc uvádět, jak je tvořena partnerská struktura projektu.

Aby bylo možné zhodnocení proveditelnosti projektu, musí koncept popisovat, jak, kde, kdy a kdo bude realizovat každou hlavní aktivitu. Měly by být uvedeny také orientační prostředky potřebné pro implementaci projektu. Dále by měly být jasně stanoveny očekávané výsledky.

Technické prostředky, kompetence a odbornost příjemců zapojených do projektu musejí být adekvátní pro jeho implementaci. Je nutné posoudit jakékoli zásadní potenciální potíže a popsat realistickou strategii jejich zmírňování.

Projekt by měl mít dobrý přínos za vynaložené prostředky, tj. celková orientační investice by měla být vzhledem k očekávaným dopadům a výsledkům přiměřená.

Koncepty mohou za celkovou kvalitu návrhu získat až 20 bodů. Požadované bodové hodnocení je u tohoto kritéria 5 bodů.

Celková přidaná hodnota pro EU

Toto kritérium se zaměřuje na přínos projektu k prioritám programu LIFE, jeho očekávaný dopad a udržitelnost výsledků projektu.

V konceptu musí být uvedeno, jak projekt přispívá k jednomu nebo více konkrétním cílům prioritních oblastí LIFE podprogramu pro životní prostředí. Ty jsou stanoveny v člancích 10, 11 a 12 nařízení LIFE. Bude posuzován rozsah a kvalita takového přispění.

Očekávaným dopadem projektu se rozumí rozsah a kvalita přispění projektu k implementaci, aktualizaci a rozvoji environmentální politiky a legislativy Evropské unie, ale také k environmentálních přínosům, které musejí být konkrétní, realistické a kvantifikované.

Udržitelností výsledků projektu ve střednědobém a dlouhodobém horizontu se rozumí schopnost zachovat výsledky i po implementaci projektu. Koncept by měl dostatečně popsat, jak bude zajištěno pokračování nezbytných projektových aktivit a potřebné financování po skončení projektu. Za součást udržitelnosti jsou považovány také přenos a napodobení.

Koncepty mohou u tohoto kritéria získat až 30 bodů. Minimální požadované bodové hodnocení je u tohoto kritéria 10 bodů.

Hodnocení konceptů

Koncepty budou hodnoceny podle přínosu, tj. bodů získaných na základě bodovacích kritérií „Celková kvalita návrhu“ a „Celková přidaná hodnota pro EU“.

U konceptů se stejným hodnocením bodovacího kritéria „Celková kvalita návrhu“ bude dána přednost projektům s vyšším bodovým hodnocením za kritérium „Celková přidaná hodnota pro EU“. V případě, že koncepty získají stejné bodové hodnocení u obou kritérií, rozhodne o konečném hodnocení hodnotící výbor.

Seznam žadatelů pozvaných k předložení úplných návrhů bude obsahovat nejlépe hodnocené koncepty, u nichž součet požadovaných příspěvků EU představuje 2 až 2,5násobek dostupného rozpočtu. Dlouhý seznam bude složen z dílčích seznamů pro každou prioritní oblast. V případě nedostatečné poptávky v jedné prioritní oblasti může být seznam pro jinou prioritní oblast rozšířen.

Koncepty, které nedosáhly minimálního nutného počtu bodů u jednoho nebo obou kritérií, a koncepty, které nejsou uvedeny na dlouhém seznamu, nepostupují do fáze 2.

II. FÁZE 2: ÚPLNÝ NÁVRH

K podání úplného návrhu budou vyzváni žadatelé s nejlépe hodnocenými koncepty. Mezi konceptem a úplným návrhem je z hlediska aktivit, partnerské struktury a rozpočtu možná omezená flexibilita. Flexibilita však nesmí vést ke změně povahy projektu, která byla prezentována v konceptu. Požadované rozpočtové příspěvky (příspěvek ES) nesmí překročit částky prezentované v konceptu o více než 10 %.

S výjimkou fáze otevírání návrhů si musejí žadatelé být vědomi, že různé fáze evaluačního procesu mohou běžet současně. K tomu dochází proto, aby bylo hodnocení dokončeno tak rychle, jak je to jen možné, a aby žadatelé mohli být informováni o konečných výsledcích.

1) FÁZE OTEVÍRÁNÍ NÁVRHŮ *

U návrhů bude zkontrolováno splnění následujících kritérií:

1. Návrh byl předložen před vypršením lhůty pro předložení. Konečný termín podání bude potvrzen ve zvacím dopise k fázi 2.
2. Návrh byl připraven a podán na řádných formulářích žádosti pro program LIFE 2018 v nástroji eProposal. V závislosti na cílech návrhu je třeba v nástroji eProposal použít formuláře žádosti určené pro oblast „Příroda a biologická rozmanitost“, „Životní prostředí a účinné využívání zdrojů“ nebo „Správa a informace v oblasti životního prostředí“.

*Fáze otevírání návrhů proběhne prostřednictvím nástroje eProposal, nikoliv v ESAP.

2) FÁZE BODOVÁNÍ ÚPLNÉHO NÁVRHU

Všechny návrhy, které prošly fází otevírání návrhů, jsou v bodovací fázi podrobeny důkladnému posouzení kvality za použití zvláštních kritérií a bodovacího systému pro projekty podané v rámci Podprogramu životní prostředí.

Bodovaná kritéria	Minimální požadované bodové hodnocení *	Maximální bodové hodnocení
Technická a finanční soudržnost a kvalita		
1. Technická soudržnost a kvalita	10	20
2. Finanční soudržnost a kvalita (včetně přínosu za vynaložené prostředky)	10	20
Přidaná hodnota pro EU		
3. Rozsah a kvalita příspěví ke specifickým cílům prioritních oblastí LIFE Podprogramu životní prostředí	10	20
4. Udržitelnost (pokračování, napodobení, potenciál přenosu)	8	15
Celkové (požadované) bodové hodnocení	50*	
Bonus		
5. Příspěví k projektovým tématům	-	0 nebo 5 nebo 10
6. Součinnost (včetně víceúčelovosti a začlenění / vzájemného doplňování (max. 8 bodů), zelených veřejných zakázek (max. 1 bod), ekoznačky (max. 1 bod) a využívání výsledků výzkumu financovaného Evropskou unií (max. 1 bod)) – Nadnárodní povaha (max. 4 body)	-	15
Maximální bodové hodnocení		100

*Návrh projektu musí u každého bodovaného kritéria dosáhnout alespoň minimálního požadovaného bodového hodnocení A ZÁROVEŇ součet bodů u kritérií, pro něž bylo stanoveno minimální bodové hodnocení, musí dosáhnout nejméně 50 bodů.

1. Technická soudržnost a kvalita

Toto kritérium se zaměřuje na srozumitelnost a proveditelnost aktivit navrhovaných za účelem dosažení předpokládaných výstupů a výsledků projektu. Ani aktivity, ani předpokládané výstupy a výsledky by neměly odporovat žádným cílům v rámci programu LIFE. Předběžný realizační kontext projektu musí být důkladně popsán a návrh musí obsahovat jasnou souvislost mezi problémy a hrozbami, cíli projektu, navrženými aktivitami a jejich očekávanými výsledky. Všechny aktivity musí být řádně popsány a kvantifikovány a v případě potřeby doplněny příslušnými mapami. Návrh musí jasně popisovat, jak, kde, kdy a kdo bude realizovat každou aktivitu.

Návrh musí být koncipován tak, aby hodnotitelé mohli posoudit, do jaké míry jsou použité techniky a zkušenosti realizačního konsorcia adekvátní pro implementaci projektu.

Časový harmonogram musí být realistický a jakékoliv možné potíže musí být odhadnuty a správně posouzeny v příslušných formulářích.

Všechny aktivity, které nepřispívají přímo k dosažení cílů projektu, mohou být považovány za nezpůsobivé (například: přípravné aktivity nebo studie, které nesouvisí s implementací projektu, jakýkoliv základní vědecký výzkum atd.). Návrhy mohou u tohoto kritéria získat až 20 bodů. Minimální požadované bodové hodnocení je u tohoto kritéria 10 bodů.

2. Finanční soudržnost a kvalita (včetně efektivity vynaložených prostředků)

Posouzen bude navrhovaný rozpočet a jeho soulad s navrhovanými aktivitami a s příslušnými pravidly a rovněž efektivita nákladů navrhovaného přístupu. U navrhovaného projektu bude posouzena rovněž efektivita vynaložených prostředků oproti očekávaným výsledkům.

Finanční příspěvky příjemců / spolufinancujících subjektů, navrhovaný rozpočet a navrhované výdaje projektu se musí řídit pravidly a zásadami uvedenými v pokynech pro žadatele programu LIFE, ve vzorové grantové dohodě programu LIFE¹ a v nařízení o programu LIFE. Rozpočet musí být transparentní, tj. nákladové položky by měly být dostatečně popsány, soudržný a nákladově efektivní, a to včetně řízení projektu.

Návrhy mohou u tohoto kritéria získat až 20 bodů. Minimální požadované bodové hodnocení je u tohoto kritéria 10 bodů.

3. Přidaná hodnota pro EU: rozsah a kvalita přispění ke specifickým cílům prioritních oblastí LIFE Podprogramu životní prostředí

Zhodnotí se rozsah, v jakém každý návrh přispívá k jednomu či více specifickým cílům prioritních oblastí LIFE Podprogramu životní prostředí, jak jsou stanoveny v člancích 10, 11 a 12 nařízení o programu LIFE, a kvalita tohoto přispění.

¹ Včetně všeobecných podmínek a přílohy X vzorové grantové dohody, finančních a administrativních pokynů: http://ec.europa.eu/environment/life/toolkit/pmtools/life2014_2020/index.htm

Posouzení tohoto kritéria pokrývá zvláště rozsah a kvalitu očekávaných dopadů (environmentálních přínosů) na konci projektu. Ty musí být konkrétní, realistické a kvantifikované v maximální možné míře. Bude posouzen rozsah očekávaných dopadů na životní prostředí v důsledku aktivit projektu na konci projektu ve srovnání s aktuální situací odhadnutou nebo změřenou na počátku projektu.

Je-li to vhodné, bude brána v potaz relevance územních a sociálních kontextů, které mají aktivity projektu dle očekávání ovlivnit. Očekávané dopady by měly být vyjádřeny s ohledem na klíčové indikátory úrovně projektu LIFE. Toto posouzení bere v potaz pouze aktivity považované za proveditelné na základě hodnocení technické a finanční soudržnosti.

Návrhy mohou u tohoto kritéria získat až 20 bodů. Minimální požadované bodové hodnocení je u tohoto kritéria 10 bodů.

4. Přidaná hodnota pro EU: udržitelnost (pokračování, napodobení, potenciál přenosu)

Udržitelností výsledků projektu ve střednědobém a dlouhodobém horizontu se rozumí schopnost zachovat výsledky i po implementaci projektu, ať už prostřednictvím pokračování, napodobení či přenos. Pokračováním se rozumí využívání řešení implementovaných během projektu subjekty zapojenými do projektu pokračující i po jeho konci. Pokračování může zahrnovat také další geografické šíření. Pouhé pokračování a udržování výsledků projektu bude stačit na požadované bodové hodnocení, zatímco další geografické šíření bude posuzováno podle očekávaného rozsahu, což jej činí srovnatelným s napodobením či přenosem.

Napodobením se rozumí opětovné využití řešení aplikovaných v rámci projektu, a to stejným způsobem a za stejným účelem jinými subjekty/sektory během nebo po skončení projektu.

Přenosem se rozumí využití řešení aplikovaných v rámci projektu, avšak jiným způsobem nebo pro jiné prostředí, aktivitu v oblasti klimatu či související správní a informační účely, a to stejnými nebo jinými subjekty/sektory během nebo po skončení projektu.

Žadatelé by ve svých návrzích měli demonstrovat, že řešení (tj. techniky, metody, metodologie, přístupy a/nebo aktivity či podpůrné činnosti pro komunikaci, diseminaci informací a zvyšování povědomí) cílená na přímé a/nebo nepřímé pozitivní efekty s ohledem na související cíle nařízení o programu LIFE mají potenciál pokračovat, být napodobeny a/nebo být přeneseny.

Úspěšné pokračování, napodobení anebo přenos vyžaduje strategii, která zahrnuje úkoly, jež mají znásobit dopady výsledků projektů a zajistit větší míru jejich využití ovlivněním kritické masy lidí během projektu a/nebo v krátkodobém a střednědobém horizontu po skončení projektu LIFE. To jde nad rámec předávání znalostí a networkingu a zahrnuje zavádění řešení vyvinutých anebo uplatňovaných v rámci projektu do praxe po skončení doby trvání projektu, na

jiných místech nebo pro jiné účely. Žadatelé musejí poskytnout jasný a věrohodný popis předpokládané strategie a aktivit pro zajištění výše uvedeného.

Návrhy mohou u tohoto kritéria získat až 15 bodů. Minimální požadované bodové hodnocení je u tohoto kritéria 8 bodů.

5. Přidaná hodnota pro EU: příspěví k projektovým tématům

Projektové návrhy, které budou jednoznačně spadat do projektových témat naplňujících tematické priority uvedené v příloze III pro Podprogram životní prostředí, jak jsou definovány ve víceletém pracovním programu², obdrží na základě tohoto kritéria dodatečné body.

Projektové návrhy v rámci prioritní oblasti Životní prostředí a účinné využívání zdrojů získají 5 bodů, pokud jsou plně v souladu alespoň s jedním projektovým tématem v kapitole 3 této prioritní oblasti. Pokud navíc řešení (tj. techniky, metody, aktivity, metodologie nebo přístupy ve smyslu článku 2 nařízení o programu LIFE) cílových environmentálních problémů je (jsou) nové nebo neznámé v rámci Evropské unie, projekt získá dalších 5 bodů.

Projektové návrhy v rámci prioritní oblasti Příroda a biologická rozmanitost a v rámci prioritní oblasti Správa a informace v oblasti životního prostředí získají 10 bodů, pokud jsou plně v souladu s jedním projektovým tématem v této prioritní oblasti.

Minimální požadované bodové hodnocení u tohoto kritéria není stanoveno.

6. Přidaná hodnota pro EU: součinnost a nadnárodní povaha:

– *Součinnost (včetně víceúčelovosti, začlenění / vzájemného doplňování, zelených veřejných zakázek, ekoznačky a využívání výsledků výzkumu financovaného EU):*

Součinnosti lze dosáhnout víceúčelovým přístupem a začleněním do a/nebo vzájemným doplňováním s jinými politikami a mechanismy financování EU. Návrhy získají bonusové body za součinnost a komplementární aktivity, a to v závislosti na jejich rozsahu a kvalitě.

Víceúčelový prováděcí mechanismus znamená, že návrh nejen plánuje dosažení specifických hlavních environmentálních cílů, ale také předpokládá konkrétní aktivity zaměřené na dosahování jiných cílů.

²[Prováděcí rozhodnutí Komise \(EU\) 2018/210 ze dne 12. února 2018 o přijetí víceletého pracovního programu LIFE na období 2018–2020](#)

Projektové návrhy zaměřené na určitý problém v oblasti životního prostředí, které navíc zlepšují **začlenění** těchto specifických environmentálních cílů do jiných oblastí politiky a/nebo se s těmito cíli **vzájemně doplňují**, a tudíž vytváří součinnosti s cíli jiných politik Unie, budou hodnoceny příznivě. Za víceúčelový prováděcí mechanismus, začlenění nebo vzájemné doplňování či jejich kombinaci lze získat až 8 dodatečných bodů.

Součinnosti lze dosáhnout také prostřednictvím zelených veřejných zakázek a využívání programů pro ekoznačky co se týká začlenění cílů zelené výroby a zeleného poskytování služeb, ale také využívání výsledků výzkumů v rámci programu Horizont 2020 nebo jemu předcházejících programů. Závazek využívat **zelené veřejné zakázky**³ a/nebo přednostně využívat produkty a/nebo služby z **oficiálně uznaných programů pro ekoznačky**, jako je např. ekoznačka EU⁴, prostřednictvím jasného prováděcího mechanismu je proto oceněn po jednom bodu.

Využívání výsledků projektů v oblasti výzkumu a inovací souvisejících s životním prostředím a klimatem financovaných z programu Horizont 2020 nebo předchozích rámcových programů, obdrží taktéž dodatečné bonusové body, pokud dostatečně prokáží přidanou hodnotu využití těchto výsledků pro projekt.

– *Nadnárodní povaha* (max. 4 body)

Návrhy budou upřednostněny v případě, že nadnárodní spolupráce mezi členskými státy je zásadní k zaručení dosažení cílů projektu. Na základě tohoto kritéria mohou být návrhu přiděleny až 4 dodatečné body tehdy, existují-li dostatečné důkazy o přidané hodnotě nadnárodního přístupu.⁵

Minimální požadované bodové hodnocení u tohoto kritéria není stanoveno.

Uzavření bodovací fáze

Na základě hodnocení se každý návrh dostane do jedné z těchto situací:

- Každý návrh, který získá nižší konečný počet bodů než je požadovaný u kteréhokoliv bodovaného kritéria, u něhož je stanoven minimální požadovaný počet bodů, NEBO jehož celkový součet těchto kritérií bude nižší než 50 bodů (minimální požadovaný počet bodů), bude označen jako „zamítnutý v bodovací fázi“ a nebude dále hodnocen.

³ Informace o využívání zelených veřejných zakázek najdete na adrese http://ec.europa.eu/environment/gpp/index_en.htm, zvláště pak v příručce http://ec.europa.eu/environment/gpp/buying_handbook_en.htm a kritériích http://ec.europa.eu/environment/gpp/eu_gpp_criteria_en.htm

⁴ <http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/eu-ecolabel-products-and-services.html>.

⁵ Význam termínu „nadnárodní“, jak je stanoven v nařízení o programu LIFE, postihuje pouze spolupráci mezi členskými státy stejně jako spolupráci mezi členskými státy a třetími zeměmi účastnicími se programu LIFE podle článku 5 nařízení o programu LIFE. Aktivita mimo Unii nebo v zámořských zemích a územích, i když jsou možné, jak je stanoveno v článku 6 nařízení o programu LIFE, nemají za následek bodový zisk v tomto bodovacím kritériu.

- U všech návrhů, které se nedostanou do výše popsané situace, bude celkové bodové hodnocení (maximální bodové hodnocení) vypočítáno součtem konečného počtu bodů ze všech 6 bodovaných kritérií.

3) KRITÉRIA ZPŮSOBILOSTI ÚPLNÉHO NÁVRHU

Ověřuje se, zda návrhy vyhovují kritériím způsobilosti. Pro informace, které musí žádost poskytovat, a informace ohledně používání nástroje eProposal prosím využijte „Pokyny pro žadatele 2018“. Aby bylo splněno kritérium způsobilosti, musí úplný návrh demonstrovat, že:

- přispívá k jednomu či více obecným cílům stanoveným v článku 3 nařízení o programu LIFE a použitelným specifickým cílům uvedeným v člancích 10, 11 a 12 nařízení o programu LIFE,
- spadá do prioritní oblasti Podprogramu životní prostředí (jak stanovuje čl. 9 nařízení o programu LIFE), v rámci níž byl návrh projektu předložen,
- je realizován na území Evropské unie a/nebo územích, pro něž platí smlouvy a relevantní *acquis communautaire*, nebo naplňuje výjimky stanovené ve čl. 5 a 6 nařízení o programu LIFE a specifikované v pokynech pro žadatele 2018, a
- odpovídá jednomu z těchto typů projektů, jak jsou vymezeny v čl. 2 písm. a), b), c) a h) nařízení o programu LIFE:
 - „Pilotní projekty“ jsou projekty, které používají techniku nebo metodu, jež dosud ani na jiném místě nebyla uplatněna či vyzkoušena, které v porovnání se současnými osvědčenými postupy nabízejí potenciální přínos v oblasti životního prostředí nebo klimatu a které lze následně použít ve větším měřítku v obdobných situacích.
 - „Demonstrační projekty“ jsou projekty, které zavádějí do praxe, testují, vyhodnocují a šíří opatření, metodiky nebo přístupy, které jsou v konkrétních – například geografických, ekologických či socioekonomických – souvislostech daného projektu nové nebo neznámé a které by bylo možné použít za podobných okolností jinde.
 - „Projekty využívající osvědčené postupy“ jsou projekty, které používají vhodné, nákladově efektivní a nejmodernější techniky, metody a přístupy zohledňující konkrétní souvislosti daného projektu.
 - „Informační projekty, projekty zvyšující povědomí a projekty zaměřené na šíření osvědčených postupů“ jsou projekty, jejichž cílem je podpora komunikace, šíření informací a zvyšování informovanosti v oblastech Podprogramu životní prostředí.
- se povahou podstatně neliší od podoby prezentované v konceptu. Změny sledovaných cílů, složení partnerské struktury a navrhovaných hlavních aktivit ve srovnání s těmi, které jsou prezentovány v konceptu, nezpochybňují hodnocení konceptu.
- požadované příspěvky ES nepřekračují překročit částky prezentované v konceptu o více než 10 %.

- se **nezaměřuje** se na výzkum nebo není věnován výstavbě velké infrastruktury.
- **neslouží** k financování kompenzačních opatření odvozených z povinnosti uložených vnitrostátním právem nebo právem EU.

Úplné návrhy musejí také demonstrovat soulad s kritérii způsobilosti specifickými pro každou prioritní oblast:

- Pilotní a demonstrační projekty v rámci **prioritní oblasti Životní prostředí a účinné využívání zdrojů** musejí obsahovat aktivity vedoucí k podstatným a měřitelným přímým efektům na cílové problémy oblasti životního prostředí a/nebo klimatu.
- Pilotní a demonstrační projekty a projekty využívající osvědčené postupy v rámci **prioritní oblasti Příroda a biologická rozmanitost** musejí vyhradit alespoň 25 % způsobilého rozpočtu na konkrétní ochranné aktivity (omezené výjimky budou možné vzhledem k specifickým potřebám politik a budou výslovně stanovené v pokynech pro žadatele). Konkrétní ochranné aktivity jsou takové aktivity, které mají podstatný a měřitelný přímý efekt na cílové problémy v oblasti životního prostředí a klimatu, v tomto případě vedoucí ke zlepšení nebo zpomalení/zastavení/obrácení sestupné tendence stavu z hlediska ochrany nebo ekologických podmínek druhu, stanovišť, ekosystémů nebo ekosystémových služeb, jimiž se projektový návrh zabývá.
- Pilotní a demonstrační projekty a projekty využívající osvědčené postupy v rámci **prioritní oblasti Správa a informace v oblasti životního prostředí** musejí obsahovat aktivity vedoucí k podstatným a měřitelným přímým nebo nepřímým efektům na cílové problémy oblasti životního prostředí, jichž je dosaženo prostřednictvím podstatných a měřitelných přímých dopadů na správu a informace v oblasti životního prostředí a/nebo cílové problémy v oblasti povědomí a diseminace.

Návrhy, které nebudou splňovat jedno či více kritérií způsobilosti uvedených výše, budou prohlášeny za nevybrané a vyřazeny z hodnocení.

4) FÁZE PŘIJETÍ A VYLOUČENÍ ÚPLNÉHO NÁVRHU

Návrhy jsou zkontrolovány z hlediska souladu s obecnými kritérii způsobilosti a kritérii přijetí a vyloučení (pro detailní seznam otázek viz kapitolu 13 těchto pokynů) takto:

1. Pokud je vyžadováno, níže uvedená **podepsaná prohlášení** (formuláře **A3, A4, A6, A8**) jsou nahrána do příslušných sekcí nástroje eProposal (viz instrukce v pokynech pro žadatele). Nedodání těchto prohlášení či nejasné uvedení finančních příspěvků (formuláře **A3, A4 a A6**) může vést k vyloučení návrhu z dalšího hodnocení. Podpisem formulářů A3 a A4 se také potvrzuje, že příjemci nejsou v žádné ze situací uvedených v člancích

106 odst. 1 a 107 **finančního nařízení** (nařízení Komise (ES, Euratom) č. 966/2012 ze dne 25. října 2012).⁶

- Naskenované a nahané (v nástroji eProposal) formuláře žádosti **A3**, **A4** (pouze v případě jednoho nebo několika přidružených příjemců) a **A6** (pouze v případě jednoho nebo několika spolufinancujících subjektů) musí být opatřeny datovanými podpisy s funkcí a celým jménem podepisující osoby. Pokud stav závazku spolufinancujícího subjektu není v této fázi „plně potvrzen“, musí být v prohlášení vysvětlen jeho současný stav.
- U návrhu z oblasti *LIFE Příroda a biologická rozmanitost*, pokud je to vyžadováno (viz pokyny pro žadatele), musí být v nástroji eProposal nahaný formulář **A8** s datovaným podpisem kompetentní autority pro ochranu přírody členského státu, kde je návrh podáván (a ze všech dalších účastnických členských států v případě mezinárodních konsorcií).

2. Formulář B1 (Souhrnný popis projektu) se vyplňuje v angličtině.

3. Koordinující příjemce je právně registrován v EU.

Pokud návrhy LIFE zcela nesplňují všechna uvedená kritéria (např. chybí povinné podpisy / data podpisů), zadavatel nejdříve zašle koordinujícímu příjemci zprávu prostřednictvím nástroje eProposal, v níž uvede, které formuláře chybí.

Koordinující příjemce má poté **5 pracovních dní** na odpověď a dodání chybějících nebo neúplných dokumentů a formulářů prostřednictvím nástroje eProposal. Pokud nastanou výjimečné okolnosti, může zadavatel lhůtu prodloužit.

Na konci tohoto procesu jsou všechny návrhy LIFE, které zcela nesplňují všechna výše uvedená kritéria, prohlášeny za *nepřijatelné* a jsou vyloučeny z hodnocení.

5) FÁZE FINANČNÍHO VÝBĚRU ÚPLNÉHO NÁVRHU

Ověřuje se, zda návrhy vyhovují kritériím finančního výběru. Návrhy, které nebudou splňovat jedno či více kritérií finančního výběru uvedených dále, budou považovány za nepřijaté.

Krok A:

Všichni žadatelé (koordinující příjemci), kteří nejsou veřejnými subjekty, musí jako přílohy svého návrhu podat důkaz, že splňují kritérium finančního výběru stanovené v čl. 202 o prováděcích pravidlech finančního nařízení (nařízení Komise (ES, Euratom) č. 1268/2012 ze dne 29. října 2012), zejména že „žadatel musí mít stabilní a dostatečné zdroje financování pro udržení své činnosti během

⁶ Úř. věst. L 298 z 26.10.2012

období, ve kterém je aktivita prováděna“. Proto koordinující příjemci, kteří nejsou veřejnými subjekty, opatří formou příloh svůj návrh LIFE následujícími administrativními a finančními dokumenty. Je třeba poznamenat, že tyto přílohy bude zadavatel požadovat bez ohledu na to, zda jsou nebo nejsou povinné pro konkrétní typ organizace v členské zemi koordinujícího příjemce v souladu s vnitrostátními právními předpisy:

- A. K návrhu je třeba vyplnit a nahrát formou přílohy ve formátu Excel „zjednodušený finanční výkaz LIFE“ poskytovaný v balíčku k žádosti LIFE.
- B. Poslední rozvaha a výkaz zisků a ztrát. Tento dokument musí být přiložen k návrhu LIFE jako naskenovaný soubor ve formátu PDF, který lze vytisknout na papír formátu A4. Pokud žadatel rozvahu a výkaz zisků a ztrát ještě nemá, protože organizace vznikla před nedávnem, musí dodat plán řízení / obchodní plán (nejméně na příštích 12 měsících) s finančními údaji připravenými v souladu s vnitrostátními právními předpisy.
- C. Pokud je celkový příspěvek EU uvedený v žádosti vyšší než 750 000 EUR, musí být předložena zpráva o auditu vypracovaná schváleným externím auditorem. Tato zpráva ověří účty za poslední dostupné účetní období. Tento dokument může poskytnout pouze odborně kvalifikovaný auditor nezávislý na organizaci žadatele. Osoby pověřené realizací nezávislých auditů účetních dokumentů musí být zapsány v rejstřících auditorů vedených členskými státy a těmito státy schváleny k provádění statutárních auditů účetních dokumentů. Výše uvedený audit musí být proveden v souladu s mezinárodními auditorskými standardy a etickými kodexy.
Auditní dokument musí být k návrhu LIFE přiložen jako naskenovaný soubor ve formátu PDF, který lze vytisknout na papír formátu A4. V případě nově vytvořené organizace musí být poskytnuté osvědčení auditora založeno na plánu řízení / obchodním plánu, v němž jsou finanční údaje uváděny v souladu s příslušnými vnitrostátními ustanoveními.

Žadatel (koordinující příjemce), který se uvedl jako veřejný subjekt (ve formuláři žádosti A2), poskytne jako finanční přílohu „prohlášení veřejného subjektu“, které bude úplně vyplněné a opatřené datovaným podpisem. Tato příloha je k dispozici jako samostatný wordový soubor (ve formátu DOC, DOCX apod.) v balíčku k žádosti LIFE.

Pokud u návrhů LIFE bude chybět jedna nebo několik povinných finančních příloh, pošle zadavatel koordinujícímu příjemci nejdříve prostřednictvím nástroje eProposal zprávu, v níž vyjmenuje chybějící přílohy.

Toto období zadavatel využije také k vyžádání potřebných finančních příloh a/nebo podpůrné dokumentace v případě pochybností o organizačním statusu jakéhokoliv veřejného subjektu.

Koordinující příjemce má poté 5 pracovních dní na odpověď a dodání chybějících nebo neúplných příloh prostřednictvím nástroje eProposal. Pokud nastanou výjimečné okolnosti, může zadavatel lhůtu prodloužit.

Na konci tohoto procesu jsou všechny návrhy LIFE, které zcela nesplňují všechna výše uvedená kritéria, prohlášeny za nepřijatelné a jsou vyloučeny z hodnocení.

Krok B:

Účelem finanční kontroly je ověřit, že: „*Žadatel má stabilní a dostatečné zdroje financování pro udržení své činnosti během období, ve kterém je aktivita prováděna... a je schopen se účastnit jejího financování.*“

Zadavatel použije veškeré informace, které má k dispozici, k posouzení, zda žadatel a přidružení příjemci splňují kritéria výběru a vyloučení. Na základě čl. 202 prováděcích pravidel finančního nařízení⁷ bude návrh zamítnut, pokud hodnotitel bude mít jasný důkaz ukazující, že se návrh ocitl v jedné z těchto situací:

- pokud je k dispozici informace o tom, že koordinující příjemce a/nebo jeden z jeho přidružených příjemců je v rozporu s prohlášením o vyloučení, v jedné ze situací uvedených v čl. 106 odst. 1 a 107 finančního nařízení⁸;
- výsledky auditů provedených institucemi Evropské unie ve vztahu ke koordinujícímu příjemci a/nebo jednomu z jeho přidružených příjemců jasně prokázaly jejich neschopnost dodržet administrativní pravidla, která regulují granty Evropské unie, zejména ty, které se týkají programu LIFE;
- koordinující příjemce má v době podání žádosti u zadavatele nesplacené dluhy.

V případě soukromých podnikatelských a soukromých nepodnikatelských organizací:

- z auditorské zprávy či rozvahy ověřené auditorem a výkazu zisků a ztrát dodaných s projektovým návrhem nevzešel „výrok bez výhrad“ o finanční životaschopnosti koordinujícího příjemce⁹;
- z testu finanční životaschopnosti vyplynul závěr, že koordinující příjemce nemá finanční kapacitu pokrýt svůj podíl spolufinancování v navrženém projektovém období;
- z testu finanční životaschopnosti vyplynul závěr, že koordinující příjemce nemá kapacitu k hospodaření s finančními částkami uvedenými v navrženém rozpočtu v navrženém v projektovém období.

Finanční životaschopnost koordinujícího příjemce a jeho kapacita řídit velké granty EU je posouzena na základě poskytnutých finančních údajů.

Ověření finanční životaschopnosti bude také využito k posouzení, zda bude požadována finanční záruka k plnému nebo částečnému krytí předběžné platby poskytnuté projektu Evropskou unií. Finanční záruka bude vždy požadována v těchto případech:

- 1) u návrhů **soukromých podnikatelských organizací**, pokud dodrží méně než 2 z těchto kritérií:

⁷ Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 1268/2012 ze dne 29. října 2012 o prováděcích pravidlech k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 966/2012, kterým se stanoví finanční pravidla o souhrnném rozpočtu Unie, Úř. věst. L 362, 31.12.2012, s. 1.

⁸ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 966/2012 ze dne 25. října 2012, kterým se stanoví finanční pravidla o souhrnném rozpočtu Unie a o zrušení nařízení Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002, Úř. věst. L 298, 25.10.2012, s. 1.

⁹ tj. prohlášení, že auditor provedl úkol v souladu s všeobecně přijímanými pravidly účetní kontroly a bez omezení co do rozsahu práce potřebné k vyjádření výroku, že auditovaná účetní závěrka byla sestavena v souladu s příslušnými či obecně uznávanými účetními zásadami a že ukazuje věrný a poctivý obraz finanční situace organizace a výsledků její činnosti.

1. poměr „celkový požadovaný grant dělený počtem let projektu“ / „vlastní kapitál“ je nižší než 1
2. poměr „současná aktiva“ / „současné závazky“ je vyšší než 1
3. poměr „celkové dluhy“ / „celková aktiva“ je nižší než 0,8
4. existuje kladný provozní zisk

2) u návrhů **soukromých nepodnikatelských organizací (NNO)**, pokud nedodrží žádné z těchto 3 kritérií:

1. poměr „celkový požadovaný grant dělený počtem let projektu“ / „dotace“ je nižší než 1
2. poměr „současná aktiva“ / „současné závazky“ je vyšší než 1
3. poměr „celkové dluhy“ / „celková aktiva“ je nižší než 0,8

Návrhy soukromých podnikatelských a nepodnikatelských organizací budou zamítnuty, pokud nebude dodrženo žádné z kritérií a poměry se budou významně odchylovat od výše uvedených mezí.

III. SESTAVENÍ KONEČNÉHO SEZNAMU PROJEKTŮ DOPORUČENÝCH K FINANCOVÁNÍ A POSTUPUJÍCÍCH DO REVIZNÍ FÁZE A TAKÉ NÁHRADNÍHO SEZNAMU

Po ukončení bodovací fáze vytvoří zadavatel konečný seznam projektů doporučených k financování a náhradní seznam s nejlépe hodnocenými projekty, které nelze vzhledem k dostupnému rozpočtu financovat. Náhradní seznam bude zahrnovat dodatečných 20 % dostupného rozpočtu LIFE. Oba seznamy budou složeny ze samostatných dílčích seznamů pro každou prioritní oblast, tj. Příroda a biologická rozmanitost, Životní prostředí a účinné využívání zdrojů a Správa a informace v oblasti životního prostředí. Každý dílčí seznam bude vytvořen na základě alokovaných částek rozpočtu pro každou prioritní oblast dle rozhodnutí Komise o implementaci programu LIFE v roce 2018.

Pokud návrhy obsažené na daném dílčím seznamu neumožní plné využití alokovaného rozpočtu, může zadavatel přerozdělit zbývající finanční prostředky pro projektové návrhy z jiných dílčích seznamů.

Návrhy budou seřazeny podle celkového bodového zisku a s přihlédnutím k následujícím podmínkám stanoveným nařízením o programu LIFE¹⁰:

- A. *„Nejméně 60,5 % rozpočtových zdrojů přidělených na projekty podporované granty na aktivity v rámci Podprogramu životní prostředí je věnováno na projekty podporující ochranu přírody a biologické rozmanitosti.“ (Článek 9 odst. 3).*
- B. *„Komise zohlední zejména nadnárodní projekty, pokud je nadnárodní spolupráce nezbytná k zajištění ochrany životního prostředí a cílů v oblasti klimatu, a usiluje o splnění požadavku, aby nejméně 15 % rozpočtových*

¹⁰ Ve znění nařízení v přenesené pravomoci o zvýšení procenta na ochranu přírody a biologické rozmanitosti.

*prostředků určených na projekty bylo přiděleno nadnárodním projektům...“
(Výňatek z článku 19 odst. 7).*

Při určování konečných dostupných alokací pro „tradiční“ projekty zadavatel zohlední již udělené granty na přípravné projekty, projekty technické asistence a integrované projekty.

Při sestavování konečného seznamu projektů doporučených k financování a náhradního seznamu v rámci LIFE Podprogramu životní prostředí budou zohledněna následující pravidla:

- Každý návrh specificky podporující cíle ochrany přírody a biologické rozmanitosti v rámci prioritních oblastí Příroda a biologická rozmanitost a Správa a informace v oblasti životního prostředí bude započten podle 60,5% pravidla pro „přírodu a biologickou rozmanitost“, a to včetně návrhů podaných do prioritní oblasti LIFE Správa a informace v oblasti životního prostředí, pokud se primárně zaměřují na záležitosti přírody nebo biologické rozmanitosti. Tyto návrhy dostanou štítek „Nature“.

V případě návrhů se stejným bodovým hodnocením v rámci dílčího seznamu (nebo napříč dílčími seznamy, bude-li to potřeba) budou upřednostněny návrhy s nejvyšším celkovým počtem bodů¹¹ (pokud i v tomto případě dojde ke shodě, budou upřednostněny návrhy s nejvyšší přidanou hodnotou pro EU¹²).

IV. ROZHODNUTÍ O HODNOCENÍ A INFORMOVÁNÍ VÝBORU PROGRAMU LIFE

Po formálním schválení (rozhodnutí o hodnocení) výsledků výběru ze strany zadavatele budou žadatelé oficiálně informováni o výsledcích hodnocení svých návrhů a případně o důvodech jejich zamítnutí. Výbor programu LIFE bude o výsledcích rovněž informován.

Návrhy uvedené v konečném seznamu projektů doporučených k financování do výše maximálně 100 % dostupného rozpočtu poté vstoupí do revizní fáze.

Revizní fáze

Účelem revizní fáze je u návrhů doporučených k financování objasnit všechny otevřené otázky, které se týkají proveditelnosti, efektivity nákladů a způsobilosti jednotlivých aktivit v souladu s nařízením o programu LIFE a všeobecnými podmínkami vzorové grantové dohody programu LIFE.

Během revizní fáze může zadavatel od žadatele chtít další podrobnosti o konkrétních aspektech návrhu a/nebo provedení úprav nebo zlepšení původního návrhu. Koordinující příjemce může být také požádán, aby vyloučil některé aktivity a/nebo aby snížil rozpočet projektu, finanční příspěvek EU a/nebo míru spolufinancování projektu ze strany EU.

Žadatel má poté **15 kalendářních dnů**, aby na otázky odpověděl.

¹¹ Celkový požadovaný počet bodů je součet bodů za bodovací kritéria 1, 2, 3 a 4.

¹² Součet bodů za bodovací kritéria 3, 4, 5 a 6.

Zadavatel pošle koordinujícímu příjemci veškeré revizní otázky a instrukce prostřednictvím nástroje eProposal (viz také pokyny pro používání poštovní schránky nástroje eProposal na internetových stránkách tohoto nástroje).

Žadatelé nesmí provádět žádné jiné úpravy svých návrhů než ty, které požaduje zadavatel.

Je třeba poznamenat, že revizní dopis s otázkami nebo požadavky na úpravu návrhu zasláný žadateli neznamena žádný závazek ze strany zadavatele ke konečnému financování návrhu. Zadavatel dále může na základě obdržených odpovědí rozhodnout o snížení rozpočtu projektu, nebo dokonce o jeho vyloučení z financování.

Na konci fáze revize se očekává, že všechny projekty, které zůstaly, jsou plně soudržné a transparentní a v souladu s veškerými technickými a finančními požadavky nařízení o programu LIFE a grantové dohody. Žadatel, který úspěšně absolvoval proces revize, bude požádán o dodání všech **plně potvrzených** závazků od přidružených příjemců / spolufinancujících subjektů včetně originálních podpisů a razítek na příslušných formulářích a přílohách a jeho dalších dvou tištěných kopiích.

Po skončení revizní fáze nesmí žadatelé v revidovaném návrhu provádět již žádné úpravy, pokud je o to zadavatel výslovně nepožádá.

V. VYUŽITÍ NÁVRHŮ V NÁHRADNÍM SEZNAMU

V důsledku revizního procesu nebo kvůli stažení jednoho či několika návrhů z původního seznamu projektů doporučených k financování může být rozpočet na spolufinancování programu LIFE dostupný pro návrhy původně zařazené do náhradního seznamu představující dalších 20 % nad maximum 100 % dostupného rozpočtu.

V takovém případě bude vydáno nové rozhodnutí o schválení obsahující návrhy, které budou financovány. Tyto návrhy budou identifikovány na základě svého pořadí a podmínky vyčlenit 60,5 % prostředků ze spolufinancování programu LIFE pro návrhy se štítkem „Nature“.

Vybrané návrhy pak vstoupí do revizního procesu, aby byl zajištěn jejich plný soulad s podmínkami pro spolufinancování z programu LIFE.

Tento proces se může několikrát opakovat za účelem plného využití ročního rozpočtu, který je pro program LIFE k dispozici.

VI. PODEPSÁNÍ GRANTOVÝCH DOHOD

Pokud dojde u zadavatele ke schválení rozhodnutí o udělení grantu, budou připraveny a uzavřeny grantové dohody mezi zadavatelem a koordinujícím příjemcem.

**PODROBNÉ HODNOTICÍ FORMULÁŘE PRO ÚPLNÉ NÁVRHY DO
PODPROGRAMU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ**

Fáze otevírání návrhů*

Kritéria otevírání návrhů

1. Byl návrh podán prostřednictvím nástroje eProposal před vypršením konečného termínu?	Ano/Ne
2. Byl návrh připraven a podán na řádných formulářích žádosti pro program LIFE 2018 v nástroji eProposal?	Ano/Ne

**Fáze otevírání návrhů proběhne prostřednictvím nástroje eProposal, nikoliv v ESAP.*

Bodovací fáze¹³

1. Technická soudržnost a kvalita

Při hodnocení tohoto kritéria je třeba zohlednit tyto otázky:

1. Je řádně popsán výchozí stav (problémy a hrozby, stav přípravných činností včetně předchozího testování/výzkumu, oprávnění, povolení atd.)?
2. Existuje jasná logická souvislost mezi hrozbami/problémy, cíli, aktivitami a očekávanými výsledky?
3. Jsou aktivity vhodné k dosažení definovaných cílů? Vyjadřují popisy aktivit jasně, jak, kde (případně mapy), kdy a kdo je bude realizovat? Přispívají všechny aktivity přímo k dosažení cílů projektu? Jsou řádně kvantifikované? Jsou relevantní zainteresované subjekty zapojeny do navrhování a implementace aktivit?
4. V případě, že návrh předpokládá nákup půdy, do jaké míry žadatel zohlednil technická kritéria jejího nákupu uvedená v pokynech pro žadatele programu LIFE? Navíc v případě nákupu půdy, dlouhodobého pronájmu půdy a jednorázových kompenzačních plateb: byl doložen dopis kompetentního úřadu nebo soudního notáře, že cena za hektar nepřevyšuje cenu v místě obvyklou pro tento typ půdy?
5. Jsou očekávané výsledky projektu řádně popsány a kvantifikovány (např. dopady na životní prostředí, dopady napodobení) jak v tabulce klíčových indikátorů úrovně projektu, tak v textu návrhu? Předpokládá se monitoring dopadů projektu (včetně klíčových indikátorů programu LIFE) i jeho pokroku?
6. Jsou realizační a řídicí struktury projektu dobře zorganizovány a dobře řízeny koordinujícím příjemcem? Jsou navrženy potřebné prostředky (vybavení, personál atd.) pro správnou implementaci?
7. Je partnerství vhodné/dostatečné/způsobivé/soudržné pro cíle a aktivity projektu? Jsou technické prostředky a odbornost dostatečné pro implementaci projektu?

¹³ Tento seznam otázek je orientační a není úplný. Referenční text bodovaných kritérií musí zůstat shodný s textem uvedeným v kapitole 2 tohoto dokumentu.

8. Jsou výstupy, milníky a časový plán vyčerpávající, reálné a souvisejí s očekávanými výsledky? Především, bylo adekvátně přihlédnuto k délce přípravných aktivit a procedur získávání souhlasů či povolení; nepříznivému počasí atd.? Byla identifikována rizika a eventuální protipatření? Jsou případné obtíže správně posouzeny (proveditelnost aktivit, možná rizika atd.) a došlo k dostatečné přípravě pro jejich eliminaci, např. díky zapojení zúčastněných stran do konzultací, náhradnímu plánu atd.? Zůstávají před implementací projektu nevyřízená nějaká povolení, souhlasy či studie EIA, nebo jsou již k dispozici?
9. Do jaké míry návrh obsahuje jasnou a realistickou strategii komunikace, sdílení zkušeností, networkingu a diseminace? Jsou pokryty všechny povinné komunikační požadavky? Jsou tyto aktivity adekvátní a dobře navržené pro účely komunikace a diseminace výsledků projektu i získaných ponaučení?
2. Finanční soudržnost a kvalita (včetně efektivity vynaložených prostředků) Při hodnocení tohoto kritéria je třeba zohlednit tyto otázky:
1. Je rozpočet odůvodněný a soudržný a jsou náklady přiměřené navrženým aktivitám a prostředkům?
2. Je navrhovaný přístup nákladově efektivní? Je projekt nákladově efektivní a představuje přínos v efektivnosti vynaložených prostředků? Zejména: Jsou celkové vložené investice přiměřené vzhledem k očekávaným výsledkům a dopadům? Do jaké míry návrh uvádí, že při jeho přípravě byly zváženy další zdroje financování z EU? Existuje riziko, že některé aktivity jsou povinnými kompenzačními opatřeními za jiné projekty nebo že část spolufinancování může pocházet z povinných kompenzačních plateb jiných projektů (čl. 6 směrnice o stanovištích)?
3. Jsou náklady ze všech kategorií nákladů (přímé náklady na personál, cestovní náklady a náklady na pobyt, náklady na subdodávky (také označované jako „náklady na externí služby“), náklady na zboží dlouhodobé spotřeby: (odpisované) náklady na infrastrukturu a vybavení, náklady na prototyp, náklady na nákup půdy / dlouhodobý pronájem / jednorázovou kompenzaci za práva na užívání půdy, náklady na spotřební materiál a další) přiměřené, dostatečně popsané, správně přidělené a dodržují pravidla a zásady uvedené v pokynech pro žadatele programu LIFE a vzorové grantové dohodě programu LIFE (zvláště v příloze I – Všeobecné podmínky a příloze X – Finanční a administrativní pokyny) a v nařízení o programu LIFE (tj. nejsou nezpůsobilé)? Zvláště: budou náklady předmětem veřejné soutěže všude, kde je to vyžadováno nebo kde je to možné? Jsou náklady přiměřené s ohledem na vnitrostátní poměry? Jsou náklady na řízení projektu přiměřené s ohledem na rozsah a ambice projektu?
4. Je plánované spolufinancování v souladu s maximální mírou spolufinancování a je rozdělení rozpočtu mezi příjemci odůvodněné?
5. Zvláštní otázky: 5.1. Přímé náklady na personál: Došlo v případě nákladů na platy státních zaměstnanců k uplatnění pravidla „+2 %“? 5.2. Náklady na externí služby: Pokud náklady na externí služby přesáhly 35 % celkového rozpočtu projektu, bylo předloženo koherentní vysvětlení, které odůvodnilo takto vysokou míru subdodávek?

<p>3. Přidaná hodnota pro EU: rozsah a kvalita příspěví ke specifickým cílům prioritních oblastí LIFE Podprogramu životní prostředí</p> <p>Při hodnocení tohoto kritéria je třeba zohlednit tyto otázky:</p>
<p>1. Do jaké míry návrh přispívá ke specifickým cílům prioritní oblasti stanoveným ve čl. 10, 11 a 12 a k tematické prioritě stanovené v příloze III nařízení o programu LIFE, na které je projekt zaměřen? Do jaké míry návrh přispívá k jednomu či více komplementárním specifickým cílům prioritních oblastí LIFE Podprogramu životní prostředí, jak jsou stanoveny v člancích 10, 11 a 12 nařízení o programu LIFE komplementárním k tematické prioritě, na niž je projekt primárně zaměřen?</p>
<p>2. Do jaké míry projekt dosahuje, při jeho dokončení a v porovnání se změřeným nebo odhadovaným výchozím stavem, konkrétních, realistických a kvantifikovaných dopadů na životní prostředí, s případným využitím přístupu životního cyklu?</p>
<p>4. Přidaná hodnota pro EU: Udržitelnost (pokračování, napodobení, potenciál přenosu)</p> <p>Při hodnocení tohoto kritéria je třeba zohlednit tyto otázky:</p>
<p>1. Demonstruje návrh přesvědčivě, že navrhovaná řešení a související očekávané sociální a ekonomické dopady budou pokračovat, budou napodobeny a /nebo přeneseny po skončení projektu? Je toto podpořeno dostatečně ambiciózní, ale zároveň věrohodnou strategií a akčním plánem, aby návrh ovlivnil kritickou masu lidí a mobilizoval širší využití výsledků během projektu a/nebo v krátkodobém nebo střednědobém výhledu po jeho skončení?</p>
<p>2. Do jaké míry navrhovaný přístup jde nad rámec předávání znalostí a networkingu a zahrnuje zavádění řešení vyvinutých anebo uplatňovaných v rámci projektu do praxe po skončení doby trvání projektu, na jiných místech nebo pro jiné účely?</p>
<p>3. Jsou naplánovány aktivity, které zajistí financování i poté, co projekt skončí? Předpokládá se, že vzniknou z řešení navrhovaných v rámci projektu úspory a/nebo příjmy?</p>
<p>5. Přidaná hodnota pro EU: Příspěví k projektovým tématům</p> <p>Při hodnocení tohoto kritéria je třeba zohlednit tyto otázky:</p>
<p>1. Pro prioritní oblasti Příroda a Správa a informace v oblasti životního prostředí: Je projekt jasně a plně v souladu s jedním nebo maximálně dvěma projektovými tématy zvolené prioritní oblasti? Je toto jasně popsáno v příslušném formuláři? Soustředí se klíčové aktivity projektu jasně na cílová projektová témata?</p>
<p>2. Pro prioritní oblasti Životní prostředí a účinné využívání zdrojů: Je projekt jasně a plně v souladu s jedním nebo maximálně dvěma projektovými tématy zvolené prioritní oblasti? Soustředí se klíčové aktivity projektu jasně na cílová projektová témata? Pokud ano, je poskytnuto jasné odůvodnění, že řešení (tj. techniky, metody, aktivity, metodologie nebo přístupy ve smyslu článku 2 nařízení o programu LIFE) cílových environmentálních problémů je (jsou) nové nebo neznámé v rámci Evropské unie.</p>
<p>6. Přidaná hodnota pro EU Součinnost (včetně víceúčelovosti a začlenění / vzájemného doplňování, zelených veřejných zakázek, ekoznačky a využívání výsledků výzkumu financovaného EU) a nadnárodní přesah</p> <p>Při hodnocení tohoto kritéria je třeba zohlednit tyto otázky:</p>
<p>1. Do jaké míry projekt zaměřený na jednu oblast obsahuje víceúčelový prováděcí mechanismus a konkrétní aktivity k vytváření součinnosti s dalšími politikami EU (např. vytvářením pracovních míst a růstu, sociální integrace) a mechanismy financování, aniž by tím ohrožoval své cíle?</p>

2. Do jaké míry projekt začleňuje specifické environmentální cíle do jiných politických oblastí Unie a/nebo dosahuje vzájemného doplňování s těmito oblastmi? Jsou tyto politické oblasti a očekávané přínosy projektu jasně určeny? Jsou do projektu správným způsobem zapojeni příslušní tvůrci politik? Jsou plánované relevantní aktivity pro zajištění začlenění a/nebo vzájemného doplňování? Je dostatečně kvalifikován a kvantifikován dopad na jiné politické oblasti? Jsou identifikovány a kvantifikovány konkrétní sociální a ekonomické přínosy?
3. Zavázalo se konsorcium projektu k využívání zelených veřejných zakázek a/nebo přednostnímu používání produktů a/nebo služeb oficiálně uznaných programů pro ekoznačky , jako je např. ekoznačka EU, ¹⁴ během implementace projektu? Je tento závazek podpořen jasným prováděcím mechanismem?
4. Do jaké míry návrh plánuje využít výsledky EU programů v oblasti výzkumu a inovací, zejména výzkumných a inovačních projektů souvisejících s životním prostředím a klimatem, financovaných z programu Horizont 2020 nebo předchozích rámcových programů? Jsou výsledky výzkumu, které jsou relevantní pro využití, adekvátně prezentovány? Je způsob, jakým budou využity pro implementaci projektu LIFE, přesvědčivě demonstrován? Je přidaná hodnota tohoto využití dostatečně podložena důkazy?
5. Očekává se nadnárodní spolupráce mezi členskými státy EU? Existují dostatečné důkazy, které by prokázaly přidanou hodnotu nadnárodního přístupu podporující dosažení cílů projektu? Mají projektové aktivity nadnárodní EU rozsah? Uplatňuje se vícenárodní partnerství? ¹⁵

KRITÉRIA ZPŮSOBILOSTI ÚPLNÉHO NÁVRHU

1. Obecná kritéria pro všechny projekty LIFE	
1. Návrh odpovídá jedné z relevantních projektových kategorií, jak jsou vymezeny v čl. 2 písm. a), b), c) a h) nařízení o programu LIFE a je zaměřen na naplňování příslušných cílů programu LIFE stanovených v čl. 3 a v čl. 9, 10, 11 a 12 nařízení o programu LIFE.	Ano/Ne
2. Povaha projektu prezentovaná v úplném návrhu se podstatně neliší od podoby prezentované v konceptu a změny sledovaných cílů, složení partnerské struktury a navrhovaných aktivit ve srovnání s fází konceptu nezpochybňují hodnocení konceptu.	Ano/Ne
3. Požadované příspěvky ES nepřekračují částky prezentované v konceptu o více než 10 %.	Ano/Ne

¹⁴ <http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/eu-ecolabel-products-and-services.html>.

¹⁵ Význam termínu „nadnárodní“, jak je stanoven v nařízení o programu LIFE, postihuje pouze spolupráci mezi členskými státy stejně jako spolupráci mezi členskými státy a třetími zeměmi účastnicími se programu LIFE podle článku 5 nařízení o programu LIFE. Aktivity mimo Unii nebo v zámořských zemích a územích, i když jsou možné, jak je stanoveno v článku 6 nařízení o programu LIFE, nemají za následek bodový zisk v tomto bodovacím kritériu.

4. Návrh se nezaměřuje pouze na výzkum a vylučuje výstavbu velké infrastruktury.	Ano/Ne
5. Návrh nefinancuje kompenzační opatření odvozená z povinnosti uložených vnitrostátním právem nebo právem EU.	Ano/Ne
6. Projekt je realizován na území Evropské unie a/nebo územích, pro něž platí smlouvy a relevantní <i>acquis communautaire</i> , nebo naplňuje jednu z výjimek stanovených ve čl. 5 a 6 nařízení o programu LIFE a specifikovaných v pokynech pro žadatele 2018.	Ano/Ne
7. Cílové efekty jsou dostatečně měřitelné a změřené nebo modelované na základě měření během doby realizace projektu	Ano/Ne
2. Realizační kapacita účastníků projektu	
1. Existuje jasný důkaz, že žadatelé mají odbornou způsobilost a kvalifikaci potřebnou pro dokončení projektu.	Ano/Ne
3. Specifická kritéria pro jednotlivé projekty LIFE	
3.1 Kritéria vztahující se ke všem návrhům v prioritní oblasti LIFE Příroda a biologická rozmanitost	
1. Je alespoň 25 % navrženého rozpočtu určeno na konkrétní ochranné aktivity (nebo, alternativně, spadá návrh do jedné z výjimek stanovených v části 2.4.1 Pokynů pro žadatele 2018 – LIFE Příroda a biologická rozmanitost)?	Ano / Ne / Neuplatní se
2. Projekt se zabývá ochranou nedomestikovaných (nechočených) původních druhů nebo odrůd rostlin či plemen zvířat nebo přirozenými či polopřirozenými stanovišti či ekosystémy.	Ano / Ne / Neuplatní se
3.2 Kritérium vztahující se pouze k návrhům v prioritní oblasti LIFE Příroda	
1. Navržené aktivity jsou zaměřené na naplnění cílů směrnice o ochraně volně žijících ptáků a směrnice o ochraně přírodních stanovišť a přesněji, zabývají se ochrannými opatřeními druhů a/nebo typů stanovišť, která jsou zmíněna v relevantních přílohách směrnice o stanovištích nebo o ptácích, případně v rámci sítě Natura 2000.	Ano/Ne
3.3 Kritérium vztahující se pouze k návrhům v prioritní oblasti LIFE Biologická rozmanitost	
1. Navržené aktivity jsou zaměřené na naplnění cílů 2 až 5 sdělení Komise „Naše životní pojištění, náš přírodní kapitál: strategie biologické rozmanitosti EU do roku 2020 (KOM(2011) 244)“.	Ano/Ne
3.4 Kritérium vztahující se pouze k návrhům v prioritní oblasti LIFE Životní prostředí a účinné využívání zdrojů	
1. Demonstrační a/nebo pilotní charakter návrhu je jasně popsán v příslušném formuláři B2 a/nebo B3 v nástroji eProposal.	Ano/Ne
2. Navrhované aktivity vedou k podstatnému a měřitelnému přímému efektu na cílové problémy v oblasti životního prostředí.	Ano/Ne
3.5 Kritérium vztahující se pouze k návrhům v prioritní oblasti LIFE Správa a informace v oblasti životního prostředí	

1. Návrh obsahuje aktivity vedoucí k podstatným a měřitelným přímým nebo nepřímým efektům na cílové problémy oblasti životního prostředí, jichž je dosaženo prostřednictvím podstatných a měřitelných přímých dopadů na správu a informace v oblasti životního prostředí a/nebo cílové problémy v oblasti povědomí a diseminace.	Ano/Ne
--	---------------

Fáze přijetí a vyloučení

Hodnoticí kritéria přijetí	
1. Formuláře žádosti A3, A4, A6 a (případně) A8 jsou nahrány do nástroje eProposal, podepsány a opatřeny datem.	Ano/Ne
2. Na formuláři B1 bylo dodáno shrnutí v angličtině.	Ano/Ne
3. Formuláře projektového návrhu byly vyplněny v jednom z úředních jazyků EU.	Ano/Ne
4. Koordinující příjemce je právně registrován v EU.	Ano/Ne

Fáze finančního výběru

Kritéria finančního hodnocení	
1. Do nástroje eProposal byly v požadovaném elektronickém formátu nahrány následující povinné přílohy: U koordinujících příjemců, kteří nejsou veřejnými subjekty: <ul style="list-style-type: none"> • „zjednodušený finanční výkaz LIFE“ • poslední rozvaha a výkaz zisků a ztrát (nebo pokud organizace žadatele vznikla teprve před nedávnem, musí dodat plán řízení / obchodní plán nejméně na příštích 12 měsících) • pokud požadovaný příspěvek EU překročí 750 000 €, je třeba osvědčení auditora U koordinujících příjemců, kteří jsou veřejnými subjekty: <ul style="list-style-type: none"> • vyplněné „prohlášení veřejného subjektu“ opatřené datovaným podpisem 	Ano/Ne
2. Všichni koordinující příjemci vyplnili prohlášení, že nejsou v jedné ze situací uvedených v čl. 106 odst. 1 a 107 finančního nařízení.	Ano/Ne
3. V příslušných případech – podle dostupných informací se koordinující příjemce nachází ve stabilní finanční situaci (založené na výkazu zisků a ztrát, rozvaze, zprávě o auditu)	Ano/Ne
4. Podle dostupných informací má koordinující příjemce kapacitu na financování projektu a/nebo na hospodaření s finančními částkami poskytnutými v navrženém rozpočtu v rámci navrženého projektového období.	Ano/Ne
5. Všichni příjemci přispívají finančně do navrženého rozpočtu.	Ano/Ne
6. Žádný z příjemců není v systému včasného odhalení a vyloučení zadavatele.	Ano/Ne